

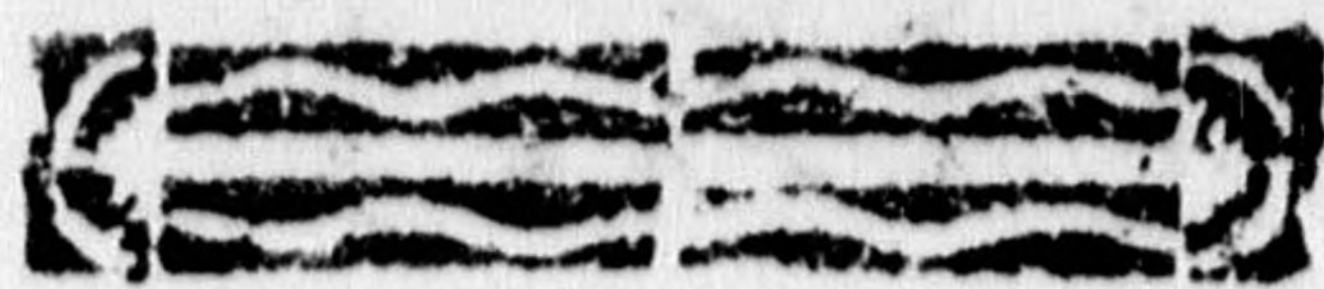


A' ROMAI TSÁSZARI ÉS AP. KIRÁLYI FELSÉG
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indúlt BÉTSBŐL Szombaton 30. Januáriusban 1790.

Hus! hus! hus! minden dideregve kiáltja az utzán.

Mi az Óka? A' Lintzertzájg ruhá — a' Telünk pedig éppen ollyon; mint a' mostani Euro-
pai titkos Politika; egélszen meg fordúlt, nem ug-
yar mint máskor — azt le tudjuk mit akar. — *Januá-
rius* tavaly ugy gyalogla-bé Bétsbe, mint egy vadá-
szóktól megkergetett zuzmarás szakallú *Sibéria*
medve — bundában is szinte megfogyott az orra —
egélz 2 hónapig a' Fürtö kementze meitől Kaláttsal
le lehetett ki tsalni — az ideu pedig — mint vala-
mi Nyári Udvari Bolond — Szalma kalappal, Sel-
jem bugyogóba érkezék meg Bétsbe, 's miuekutánna
mind eddig a' *Práterben* létált vóina, a' múlt Va-
sárnap igen szép Tavalzi napfeny között bé-jő a'



Városba — benn hál — 's Hétfőn esni kezd, hogy már este-felé szürkőzépig úszszuk vala a' sárt. Kedre virradolag keményen meg fagy — délután Tavaszszá válik az idő — el-olvad — megint sárban úszunk. Szeredán reggel olly hideg lesz, hogy a' *Leopold* városi Duna minden hír nélkül befagy — délután pedig olly szél támod, hogy a' künn járók' *frizurját* talpig le gázolta; noha már *Svéd*-országban virágzanak a' fák, *Cseh*-országban 's nálunk is Tavasz volt, *Bukovinában* a' mezőn Legelnek vala a' Barmok; mint hátrább a' *Csernovitzi* Tudósításból lehet látni. Tsak illyen az idő és a' Politika! Itt Telet ígért, 's azonban Tavaszt ad; amott már virágzik minden — 's hát egy szempillantásban minden a' Komor tél' véletlen prédája. — Ugy láttzik, hogy a' Tél az Halál természetét öltözte magára — edgyiket sem tudja az ember mikor érkezik.

Chvalititzból 15. Jan. szóról szóra: — — —

— — — — —

— — — — —

— — (A' rostába maradott.) — —

— — — — —

— — — — —

— — Szorgalmatos a' katona-szedés is *Cseh*-országban, és a' hadi-eszközöknek a *Festungokba* való takarítása. Tegnap előtt is: az az ig-dikban két csoportban 40 Tsászári hadi-szekereket számláltam meg a' falunkon végig, a' kik mind gollyóbifokat vittek *Ples* Várába, a' mit ugyan itt tsak ugy tudunk mire való, ha a' *Kurir* meg-tanít rá. Egy hadi-kotsist ez alkalmatossággal, a' maga Mén-nyerges lova, ki is végeze itt e' Világból. Ehez járul a' hadi-adó szedése minden rendü és rangu embe-rektől. — Itt Fársáng egy tsepp lints, mert a' *Cse-*



Csehek Őszfel szokták a' Fársángot tartani. De tél sints még eddig, ugy hogy még tsak Ujságból láttunk havat szállongatni. Többire maradtam esmerettségében ajánlott Az Urnak 's. t.

Csernovitz 11-dik Jan. — Kedves Barátom! Hová legyen tekintet a' parantsolattal ki nem találhatom: elég az, hogy *Chotim* Várában minden tovább való építés megtiltatott, és a' most ujjannon ide helyheztetett Tisztviselőknék-is elméjekre adattatott, hogy ha ma vagy holnap tisztviselés nélkül maradnak is ne másnak hanem magoknak tulajdonítsák, hogy pediglen ezen dolog által az itten való szolgálattól el ne rettenjenek, nagy fizetésekkel rendeltek számokra, de ugy hogy semmi Pensiora számát ne tartsanak. A' Békelesség munkálódására elrendeltetett Követek már mindnyájon Jászban vannak, kik közzül Minister *Thugut* Ur, nem különben az Anglus Követ, az el-múlt héten menének által Csernovitzon, éppen midőn a' fő rendek magokat edgyütt mulatják vala, melyben a' fellyebb említett Ur-is egy szempillantásra megjelenék. A' Porta részéről eljött a' *Rájsz Effendi* két fő Basákkal edgyütt. Hertzeg *Potemkin* az idegen Udvarok Követeiről azt mondotta, hogy szüksége reájok nintsen, mert ha a' háború nállok nélkül elkezdődhetett, ugyan intercessiojok nélkül el-is végeződhetik. Egy szóval az Orosz Udvar a' Békelességre éppen nem hajlandó, mi lészzen a' dolog ki-menetele meg irom mihelyt bizonyos Tudósítást vészek. A' Lengyelek tsak ugyan mozognak, és az egész Armádiát, mely már 100 ezerről 60-ezerre a' könnyebb táplálhatás végett le-szállittatott, ujjonnan köntösözték.

Minden Ujságidből azt olvasom, hogy a' szükség minden Tartományokban közönségessé lett, mi pediglen Bukovinában azzal ditsekedhetünk, hogy köztünk a' leg-szebb Buzának Köble 3 for. 30 kr. az árpának 30 garason, a' zabnak 25 garason, és a' Török búzának 35-tön mégyen. A' Telünk már régen el múlt, és a' fák bimbozni kezdettenek. —



A' széna ugyan felette szük vala, de a' természet annyira segít rajtunk, hogy mindennemű Marháink a' Mezőn bővséges legelést találhatnak. — Ezek után ély szerentsésen, és tartsd-meg hív szeretetedet Jó Barátodhoz.

Bukorest. 7-dik Jan. szóról szóra a' mint jött: —
 „ Kedves Barátom az itt való Ujságok mostonában tsak ezek: „ A' 3 Udvaroknak *Kurirjai* megfordultak' az Ujj-elztendőnek elein mi-nállunk; kik *Bukoresten* túl 5 órányira lévő *Fiurestye* nevezetű *forposzt* Helységbe által-menvén, *forspontat* váltottak, a' mely környéket Kormányozza a' N. *Barkó* Húszár Sergének *Lévafits* nevű 2-dik Fő-Strálsamestere 's jeles vitéze — és a' hol Sqvad. Kapitány *Ráboközy* vala az örálló maga népével. — Jalsziba jött vizsgálza egy *Aga* Török Hertz. *Potemkin* Vezértől — 2 Orosz Májor ment ismét, edgyik tsak *Gyursoig*, a' másik *Suminba* az ujj Nagy - Vezérhez. — Azzal, a' ki tsak *Gsurgsoig* ment magam szollattam *Fiurestyében* vizsgálza-jövedelekor, ezt 16 Arnoták kifizették, és ditsekedett, mely szivesen látták légyen a' Törökök *Gyuvgsoban*, és mely pompáson vendéglettek. — A' mi Felséges Urunk Követjét pedig 5-dikben vólt szerentsém *Fiurestyében* tisztelni, ez is *Suminoba* vagy *Sunyoba* küldetett a' Nagy Vezérhez. — *Mauroyéni* a' Havaselföldi Vajda, a' Nagy Vezérnél vagyon, és ezekkel vagyon 30-ezerből álló Török katonaság; itt vagyon *Csarula* Basa is, kit *Khotzimnál* megvertünk. *Ismaelben* a' *Séráskir* Basa; ezeket beszéli egy Török Arnot, kit a' miénk egy Török Paraszta 's *Mauroyéni*nek 1 szolgájával, a' *Barkó* Fő-Strálsamestere el-fogván, *Bukorestbe* H. *Koburghoz* küldötenek. Itt ugyan mi Bukorestben alkalmasint élünk, de az elpusztult helyeken álló népünk sok nyomoruságot szenvednek. Ezen 3 Udvarak Lövetjei mit végeznek, ezután tudjuk-meg.

Egy jeles történetet is irak Barátom, mely a' *Mártinestnél* esett utolsó győzedelmes tsatánk után történt. t. i. — A' tsatáról megtért Magyar Húszárok



szárok elől-találnak egy Német *Markotányost*, ki- nek szekerén a' többi között 2 hordó jó Budai bor vala. Lármat ütnek a' Húszárok, hogy rajtok az ellenség — meg-ijed a' Markatányos, és hirtelen lovainak hámjait el-vagdaltván, még vissza sem tekintett, úgy el-nyargal azokkal, ott hagyván a' jó bort. Nó! nem kell egyéb a' Húszároknak, alig halad-el, fel-ugrosnak a' szekérré, tsapot adnak a' hordónak, 's fárodságok után jókat íz-~~nak~~. Az alatt a' gyalogság-is meg-érkezvén, ezeknek egy Muskatéros Káskétlával mérték 1 póltráért, és így költék-el a' 2 hordó bort. Meg-halja a' Markatányos, hogy tsak ravalzságok volt a' Húszároknak a' Lárma, vissza-tér sietve; de mikor már meg-érkezett a' Lovas Kortszárosok úgy ki-mérték volt, hogy mind a' két hordónak kongatt a' feneke. Azonban ditséretes volt a' Markotányos' szive-velsége, hogy kárát vissza-téritteni nem Kerefte — meg-gondolván azt, hogy azon meleg tsata után mindenik katona meg-érdemlette szomjú torkát meg-enyhíteni.

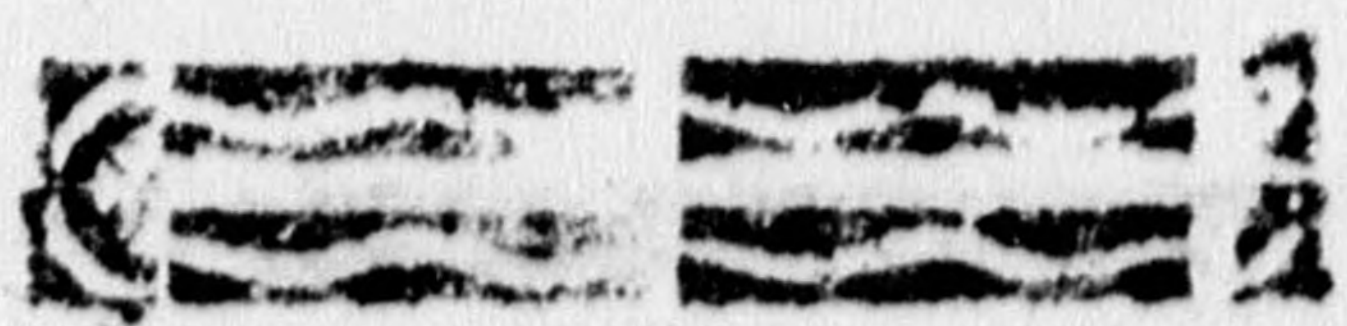
Hazánkbeli Tudósítások.

Ezen folyó hónapban minden Nemes Várme- gyékben Hazánkban közönséges gyűlések tartatta- nak, és némelyekben most tartatnak. -- -- -- A' Bu- dai Levelek-szerint N- *Pesth* Vármegyében ezen gyű- lés 21 és 22-dikben tartaték. — A' Budai Hadi ta- nátson hivatalban lévő *Csermák* nevezetű Ur, egy Belgrád meg vevőjét ditsérő munkát botsátott Vi- lág eleibe Deák nyelven, melyből egy Exemplárt Feldmarsal B. *Laudonnak* küldött, melyre az emli- tett Hatalmos Vezér ezen hónapnak 13-dikán ezt felelte: „*Gratissimo animo tuas accepi litteras, nec non egregie dictas, sed mea merita supetantes Lau- des. Tibi ergo maximas gratias ago, & ad obsequia remaneo Tuus obligatissimus servus: Laudon m. pr.*

A' *Zágrábiai* Levelekből értjük, hogy Január. 10-dikéig meg-lészen az itt fogságban lévő 32 Tö- rök Rabnknak által tserélések; kik rész-szerint Tisz- tek.



tekből, rész-szerint köz-emberekből állanak, és ezek helyett szintén annyi Török fogságban lévő Tsászári katonák adatnak vissza. Ezen visszátserelésnek munkája Generál - Májor *Pehárnik* Urra vala bizva; ki ez eránt a' *Bihátsi Beghhez* egy Levelet küldvén, ilyen feleletet vett Levelére: — „Mi Begek, Kapitányok, Bin-Basák és Ostroszatszeniek, az egész *Bihátsi* és az *Ostrosátszi* szélnek Tisztviselői, *Pehárnik* Dániel Urnak az egész *Ogulin* és *Szluini* határ-szélnek, mind a' gyalog mind a' Lovas hadi-népnek fő igazgatójának, mind határ-szélbéli szomszédunknak ajánjuk szép köszöntésünköt!! — „Mi a' te betsületes irásodat vettük, és a' mit te nekünk írsz igen örvendetes, hogy mind a' mi, mind a' ti főbb igazgatóitak rendelési tettek arról, hogy mi köztünk és ti köztetek egy fogoly tserelés első, és hogy ezen dolognak elrendelése te valószttattál. Mi jelentjük a' te Leveledre, hogy mi azon napra, melyre a' foglyok tserelése határozttatik azokért a' *Novi*-béli 30 Török foglyokért-is, mellyeket ti Parolára haza bortsátottatok, ha nem minnyájokért is, nagyobb részeiért Keresztény foglyokat állítottunk-ki, kik a' ti kezeitekbe fognak által-adatni. A' mit ti írsz nekünk azokról a' Törökökről, kik a' ki-váltásra rendelt Kapitány *Cseritz* és ennek fia *Mustay-Béj*-en kívül ki-váltandók, az igen szép, ditséretre méltó, nagy szívhez és jó szomszédhoz illő. — Te jól tudod, hogy a' ti kezeitekben sok Törökök vagynak, kik *Dubitza*, *Novi* és más Boszniai Várookban fogattattanak-el; valamint a' ti népetek között mind a' mi, mind a' ti határaitokban sokon estenek a' mi kezünkbe, kik a' magok Lázaikat minnyájon látni kívánnák, és ezen alkalmatossággal által tseréltetéseket reménylik: de igen bajos bé tellyesíteni minden kívánságát; arra nézve ird-meg nekünk azokat névszerint, a' kik a' tiétek között által-tserélendők; mert ha nekünk kellenék meg-irni, kiket tseréljetez ki, és kik kívánkoznak ki-tserélődni, és a' miénk között ki mellyikért, így egy hónap alatt sem leszünk



szünk készek a' tserével; mert az egész Kerület a' *Trávníki* Basája, és mi erről még előbb tölle parantsolat eránt tartoznánk várakozni. Annak okaért mi azt gondoljuk, ha néked is tetszik, hogy te minden *Noviból* és *Dubitzából* fogott Törököket hoznál-el a' ki-váltásra. Ha ezt nem akarad, tselekedd, hogy minden *Noviból* fogottak jöjjenek-el; ha ezt sem tselekedhetnéd, tselekedd azt leg-alább, hogy Kapitány *Czeritsel*, ennek fiával, Kapitány *Grédell* és ennek fiával azok a' *Novi* béliek hozottassanak-el, kiknek *Noviban* házok vala — és így tudósíts minket 10 nappal előre, mellyik napon fog esni a' tsere, mitsoda foglyokat vigyünk, és mitsoda foglyokat fogtak ti hozni *Dubitzaiakat-é* vagy *Novi* bélieket; vagy tsak az elsőket, hogy miis időt nyerhessünk, a' ti foglyaitokkal *Busznina-Lukában* meg-jenni, hogy ott a' ki-tserélendőket felírni, és előre el-készülni, hogy ezen dolog mennél előbb végben mehessen. — Ezekután azt akarjuk tudtadra adni, hogy a' tiéitek között sokon el-szöktőnek, kiket mi Törökök mint lakasokat ugy néztünk, és a' kiket mi nem kötve, hanem szabadon, nem éhen és rongyoson tartattunk házainknál: Ők az ő hiteket sok százszor zálogba adták nekünk és azt ígérték, hogy ők el-nem szöknék, még-is el-szöktőnek. Ezeket azért tartoztak vagy vissza adni, vagy fogságban lévő Törökököt adni érettek; a' mint miis hasanlóképpen nem tsak a' *Novi* béliekért, kik tölletek parolára el-botsáttattak és visszamenek, hanem mindazokért, kik tölletek hozzánk vissza-szöktőnek, Tsászári foglyokat fogunk vissza adni. — Azok pedig, kik vagy a' ti fogságtokból, vagy a' miénkből vasból szöktenek-el; Számba se jönek, mert a' fogoly, mig fogoly, soha sem ígerte, hogy nem szöki — — — a' természet törvénye kötelezi őtet hogy szökjék, ha lehet; és minden fogoly azért könyörög, hogy mennél hamarébb szabadulhasson. — Tehát nagy érdemű Szomszédunk, mi azt kívánnjuk, hogy te minden rendeléseket ugy tégy, valamint mi néked írtuk; mert ezen a' módon az által-tserélés leg

kön-

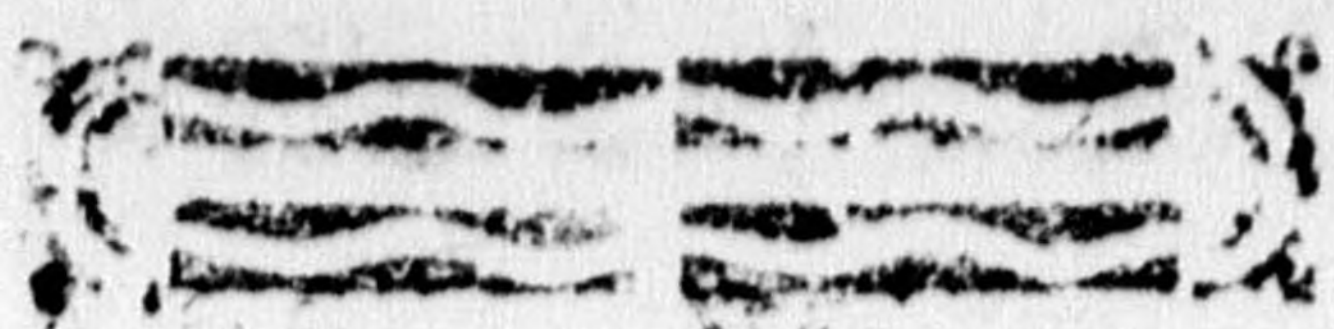


könnyebben meg-eshetik — és mind ezek után ély egélségben 's. t. “

Oláh országból Gindeft nevű Helységből azt írja a' múlt Dec. 15-dikén egy szives Hadi Tiszt Barát más Jó akarójának: „ Az Almanesi Táborhoz, kik az Orosz Gen. Májor Vezérlése alatt vóltunk, olyan kegyelmes rendelése érkezett ő Felségének, hogy Kováts rend-felett való Májornak, Boer másod Kapitánynak, Kormos, Schültz és Báró Bánfy Fő-Hadnagyoknak, Czakó pedig All-Hadnagynak tétettek. — Kormos fő Hadnagy előtt a' N. Székely Húszár-sereg első Májor osztályához, a' 2 dik Svadromba Lajos Obestlajdinant igazgatása alá, a' H. Kóburg Táboránál.

Tizenkét-halom 20-dik Jan. „ Itten nálunk egész télen hó nélkül fekete a' föld; eddig még többször lágy, mint kemény — minden drága — a' húsnak fontja 3 póltra — a' valamire való bornak itzéje 8 és 10 kr. — A' Jászok és két Kunságiak-is ki-allították már a' 150 katonát, ugyan ennyi loval; és el-is vitettek még ezen hónapnak 19 dikén Jász-Berényből a' Húszár Sergekhez, — Eze. minnyájon az őket esmérő Hazafiaktól próbált jeles ifjak. A' közöttök szolgált más Vármegyebéli ifjak közzül-is sokon jelentették magokat; de ha más Vármegyékben szülöttek bé nem vették — de olyan Legényeket-is állítottanak-ki, hogy fel-ölteztetések után senki sem esmerte vólna-meg őket, hogy nem mind régi próbált katonák. Az ollyat, kinek telyes kedve nem vólt tellyeséggel bé-nem vették. Ezeket nékem-is vala szereintsém (szól a' tudófitó) szemlélni. Örökké hallottam (szól az író) hogy az Erdélyiek, Jászok és Kunok mindenkor különös hiveséggel viseltetennek a' magok Fejedelmekhez.

Zemlinből Jan. 17-dikén azt írják: „ A' Téli-szállásban lévő katonák olly parantsolatot vettek, hogy Februáriusnak végére megint Zemlinnél minnyájon öszve-gyüljenek. Az Armádia számára annyi bor hordatik ide Zemlinbe, hogy az egész Város pintzéiben már nem fér. Itt tegnap megint
tűz

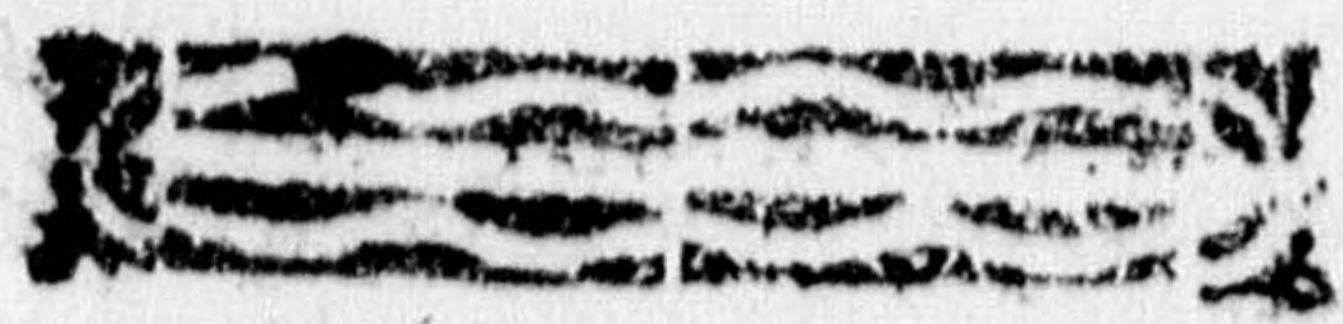


tűz támodott; de kevés órák alatt szerentsésen ki-
óltatott. — Egy Bétsi Levélből olvassuk, hogy Gen.
G. Harmankurt, Entzenberg, Thurn, Ehrbach és *Fef-
ferkorn* nyugodalomra tétettek volna; a' honnan a'
Nagy Tábori Tisztek között megint rangbéli moz-
dulás esett. — 3 Magyar Obester Urak: u. m.
Kálnoky, Kürti és *Börös* Generálmájorokká lettenek.
Obestlajdinánt *Kempf* a' *Gyulay Sámuel* Sergének
Obesterévé lett. s. t. — A' Tseh-országban lévő *G.
Hadik* és *Eszterházi* Húszár Sergeik már az 5-dik
Osztályt is verbuálják. Az *Eszterházi* az 5 osztály Ser-
généél már felvan álva lovasfól, a' *Hadik* Serge most
verbuál *Posony*'s más Vármegyékben 3 fő Tisztek
alatt — az Obesterből most lett Gen. *Keglovits* Ur Tseh-
országi Brigadéros léfzen. A' Bétsi Udvari Agens
T. Nemes Urnak egy igen ifju de fegyverre szüle-
tett fia, ki más-fél esztendőtol fogva Kadétoskodik,
az *Eszterházi* Húszár Sergénéél Hadnagygyá lett —
fegyverre Deákok! most az ideje — betsületes ta-
nult ifju ember most próbálhatja szerentséjét.

Ujj Grádiska, 8 Jan. — „Ezen napokban esék
nálunk egy igen szivet erzékenyittő történet; mely
minden jelen-valóknak, nevezetelen a' már nyugo-
dalomra tétetett *Liubibrátik* nevü Májornak és en-
nek Felelégenek gönybe borittá szemeiket. Ezen
valósággal kegyes Öregeknek 3 fiak vala; az Öro-
gebb mind a kettő all. Hadnagy a' *Mi Grádiskay*
Sergünknél, az harmadik és ifjább fiakról pedig, ki
még alig van 20-22 esztendős, már 10 esztendök-
tol fogva semmit sem tudnak az öregek, hol van,
és hová lett? Egy néhány napokkal ez előtt így
tudák meg el-vezett fiaknak hól-létét, t. i. Meg-
érkezék egy igen szépen formáltatott Orosz Tiszt
a' napokban szabadsággal ide, és leg ottan az Öreg
Májornak házához Mégyen. A' költsönözött kom-
plémentumok után beszélgetéshez fognak. Az Orosz
Tiszt azt mondja a' többek között, hogy néki az
a' *Liubibrátik* név, mellyet ezen Haznál ottan ottan
hal, igen esmeretesnek tettzik azért; mert egy Orosz
Májort éppen ezen a' Neven esmér. Az öreg Májor



jor igen Keveset láttaték ezzel magát [vigasztalni,
 mivel ugyan azon a' neven több familiákis szokta-
 nak lenni, és az ő fia még nagyon ifjuis volna
 Májornak; de midön azt értette volna, hogy ez a'
Lubibrátik a' Romai Tsászár jóbbágya és legfelly-
 ebb-is tsak 22 esztendős volna, már az érzékeny
 ség' Gönyvei kezdének az öreg Májornak szemé-
 ből fényleni; és az öreg aszszony fel-szoval kiálta-
 fel: Oh! je! annak mégis a' mi fiunknak kelletik len-
 ni! mert minden környüllások ezt bizonyítják.
 Nem tudjaé az Ur, szól az Öreg Májor egészen
 el-keferevedve, vallyon nintsen e' valaha szándéka
 a' maga el-öregedett szüléit még életekben meg-lá-
 togotni? Igen-is szándékában vagyon, szól a' Muz-
 ka Májor Gönyvel tsillámló szemekkel, és ugyan
 azért jött most annyi földről ide — Ekkor a' holz-
 szos fegyver viseles között el-öregedett Májornak
 az ő edes Attyának és ányának nyakába ugrik,
 és mind a' hármon a' leg-érzékenyebb öröm Göny-
 vezések között tsokolgatják vala egymást. Mely
 nagy lehetett ezen két öregnek érzékeny örömek
 ekkor, midön ök a' magok 10 esztendőktől fogva
 már nem látott és örökösön el-veszettnek tartott
 fiakat — és egy 22 esztendős fiakat, mint Muzka
 Májort illy véletlenül szemlélének, tsak az édes A-
 tyák és édes Anyák ítélik meg. — Ezen Muz-
 ka Májor *Lubibrátik* az *Otzakov* el vételében jelen
 vólt, és mint emlékeztető oszlopokat kétseb helyeket
 hozat Szüléinek; sokot beszélt és ditsérte a' Muz-
 ka katonaságot — tsak 3 hónapra kapott szabadsá-
 got, és annakutánna vilzsa-mégyen. — Generál
Mitrovsky szabadságot adott ennek 2 Testvér
 Battyainak, mind addig az ő Ötsekkel otthon mu-
 latni, mig ezen Muzka Májor haza nem indul. —
 Ezen Májor a' Muzka böjti napokat szorgalmato-
 son megtartya, és azon napokon hús-evésre senki
 rá nem beszélheti. A' maga *Illyriai* nyelvét már
 el-felejtette; de e' helyett tilztán beszél a' Muz-
 ka, Olosz és Frantzia nyelveket. — Egy jó-érzé-
 kenységekkel született, jól nevelt betsületes ifju e-
 lőtt

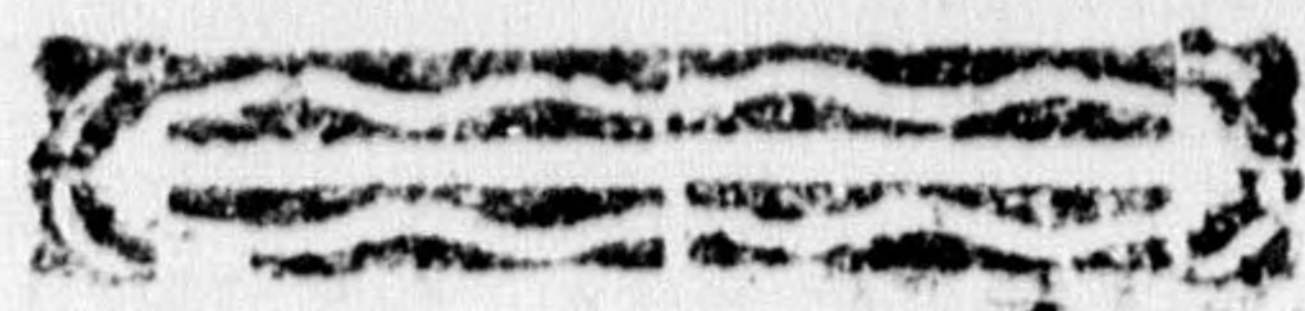


lött nyitva a' Szerentse ajtaja az egész Világon ; ellenben zárj-bé egy rozsz-indulatú gaz embert a' Szerentse tellyes Kamarájába — önként ki-szalad belőlle.

Egy sima hajú Ujság Levélből nagy örömmel olvassuk, hogy H. *Hohenlohé* arra kérte volna ő Felségét, hogy még akkor Obestlájdinánt, most Obester *Liptay* Urat tenné-által az ő Sergéhez Obesternek ; de hogy ő Felsége azt felelte volna ezen kérésre, hogy nem akarja ő Felsége ez által G. *Pálffy János* Táborig Fegyver-tármester Urat, mint a' Seregnek *Tulajdonosát* azon örömtől meg-fosztani, mellyet eddig is vett *Liptay* Urnak vitéz tselekedteiből — 's imhol már most ugyan azon Seregnél-is Obester !

Posonyba 25-dikben 450 Török Foglyok érkezének - meg ; kiket kifirnek a' ízelekre a' kiteserélésre. — Azt írják innen, hogy a' Réklutáknak szamok, kiket itt kerezttül költöztetnek kálömbb kálömbb Regementekhez, számlál hatatlan ; tsak a' napokban 2000 Réktuták érkezének ide. A' Tseh-Országba rendelt sergek már utban vagynak, minden orán várják őket *Posonyba* — 500 keménylövök már felérkeztenek *Posonyik*, kik Tseh Országba mennek. — Egy *Bukoreszbe* menő *Kinets* nevü *Barko* Huszár 3 Spáhira botlik nem régiben uttyában ; Kardot ránt — és mind a' 3 Spáhi foglagra adák magokat ; kiket az egy Huszár békisire fogva *Bukoreszbe*. Hát tsak illyen a' Török mérészfég? — A' *Vartensleben* serge a' napokban Bétsből Tseh országba *Guttenbergbe* indula ; ide Bétsbe 5 Magyar Gránátéros Battalionnak fognak jöni ; kik itt meg állapodván, annak idejében Tseh ország felé vagynak rendelve. — Obester *Mak* Ur málodik Gen. Szállásmesterré tétetett.

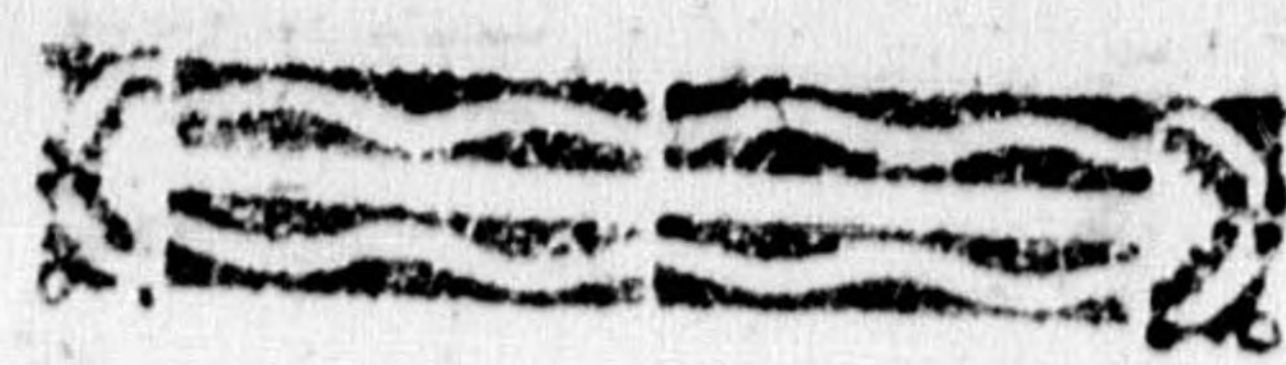
B. *Vukásovits* a' *Likáner* Sereghez tétetett által Obestlájdinántnak ; Szabad-serge tsak egy Battalionra szállot, mely az ifju G. *Gyulainak* adatott ; több népe pedig ezen Szabad seregnek más Sergek közé osztatott.



Külső-országai elegyes Tudósítások.

A' Prusziái alattomban való tsendes de megfontolt lépésekkel indult, és már nyilvánosságosan menő Politika ollyon láthatós elevenséget adott Lengyel-orzágnak, hogy ezeknek eddig volt belső és külső zenebonás állapotjokról tsak nem azt ítelhetnök előre, hogy ezeknek Státusok még hamarébb jó rendbe és állandó lábra állittatik, mint a' Frantzia Státus. Már a' Lengyel-orzági széleken öfzve-gyült Pruszius katonáknak számok minden közönséges Levelek-szerint 70-ezerre mégyen, kik 60 ezerből álló Lengyel Sereggel egy 12-ezer elztendei fizetés mellett szolgáló Pruszius Fő Vezér *Kalkreuchot* Ur alatt öfzve vagynak foglalva -- és az a' viselt doldok írásaiból-is bizonyos, hogy a' Lengyeleket a' Pruszius frigy soha meg-nem tsalta. A' Gallitziában lévő Auszriai Sereg 25-ezerre mondatik szaparodni; a' Mulzkáké pedig már-is 30-ezrre ment.

Az egész Világ fegyverre készül. — A' Szultán, a' Konstantinápolyból Párisba és onnan ide érkezett Levelek-szerint egy fél-világot akar az idén tsatára vinni magával, a' *Mustival* és a' *Mahumed* Zászlójjával, hogy a' tölle el-foglalt Tartományokat vissza-vehesse. — Egy kárral kötött békefégre még elég idő van! Ezt mondják, hogy mondotta légyen a' Szultán a' nagy Diványban. — A' mi Felséges Urunk-is, a' mondatik, hogy a' maga táborát még 120-ezerrel akarja szaparittani, mely végre a' Rékluta-szedés mindenütt most leg-elevenebb; a' dolgot kerülő *vagabundus* Legények prémetlen Tsászári dolományt nyernek magoknak. — Orosz-ország 150-ezer Réklutat szed a' maga Birodalmában; hogy a' maga minden titkos és nyilvánvnló ellenségeinek ellent-áljon: mind *Svétzia*, mind *Dánia* készül, és ki tudja *Dánia* mellyik részre; mert ezen egész mesterségesen készült Politikának az Anglus az Órás-mestere — ő az a' rugó ezen dologban, mely a' több ide tartazókat mozgatja. A' Frantzia zenebonát innen mondják hogy szármozott



mozott légyen eredetire nézve; Hollándia innen függ; a' Török háboru itt született, Pruszszia ide tekintget, Svéd-ország ide halgat, a' Lengyelekkel köti a' frigyét — 's tavaly is ő tselekvé, hogy a' *Dánus* a' *Svédek* ellen rántott fegyvert hüvejbe rejt- vén, semmit sem mozditta — ő az oka még más- nak is — foknak — a' mint már ez nem rejtekben lévő titok *Europában*. — A' Porta az egész Biro- dalmában lévő arannyot és ezüstöt bé-szedvén, 60 milliom Piafert érő pénzt veretett; de a' mely más Országban annyit nem ér, mint a' Török Biroda- lomban rend szerint szokott forogni, mivel ezüstje és arannya más értz nemekkel erősen meg-vagyon elegyítve. — A' *Mahumed* Papjai sem kerülték-el a' hadi-adót; minthogy ezeknél vagyon a' sok pénz el-rejtve, azt kívánta a' Divány töltek, hogy kö- zönségesen 20 milliom Piafert adjanak. Ezt a' Tö- rök Papok nem tsak szivesen meg-igérték, hanem többet is adni önként ajánlották magokat.

Rágusából azt írják: „Tehát a' *Kapután* Ba- sa tsaihatatlanul Nagy-Vezér. Ez leg-alább is egy 80 esztendőös öreg ember, ki olly hosszú szolgá- latja gyakorlásával igen jól tudja a' Török Udvar Politikáját, és így okoson tud azzal élni. Ez a' nagy ősz-fő sem írni, sem olvasni nem tud egy be- tüt-is, és hogy illyen nagy méltóságra lépett, és *Kapután* Basává tétetett, azt ő egyedül egy bizo- nyos Szultánnénak közünheti, ki őtet, midőn if- jabb vala, igen örömeft szemlélte. Majd meg-fog- juk látni tsak 6 hónapok alatt is, mire fog menni ezen Egyiptomtól fogva egészfzen Európán keresz- tül esmeretes irás-tudatlan ősz Vezér; midőn a' Húzárok előtt kellett *Stellungat* állani. Az is hoz- zá járúl az ő életéhez, hogy ő sok esztendőig ten- geri tólvaj volt, és abban is kételkednek, ha val- lyon nem Keresztény vérből származott-é? — A' Pruszszus Király még a' múlt hónapban ki szabott 10-ezer tallért, hogy az ő hadi-készületei készi tesse- nek: mivel maga is a' *Márs* mezején fogga meg je- lenni. Ezt minden közönséges *Levelekből* így ol-
vas-



vashatni — azonban mit akarjan a' Pruszszus — még edgyikünknek sem írta-meg a' Berlini Kabinét. Azt tudjuk a' közönséges hírek-szerint, hogy Sléfiában, Morvában és Tseh országban 75-ezer főből álló népünk vagyon öszve gyűlve rész-szerint, rész-szerint gyűlő félben. — A' *Wurmzer* Húszár-fergeis Tseh országba vagyon rendelve, és már Mártziusig Györbe mondják, hogy meg-jelenne, és ott várná a' további rendelést. — Azokról a' 10 Bata-lion Magyar Gránátérosokról is, kik most *Pesten* és *Budán* vagynak téli-szállásban, ugy értyük, hogy Béts-felé jönének, és hogy jobb-felől a' *Tabor-hegyénél* fognának innen útat venni magok eleibe. Ezt a' Budai Ujsgból fogjuk előbb meg-tudni, h igaz talál lenni.

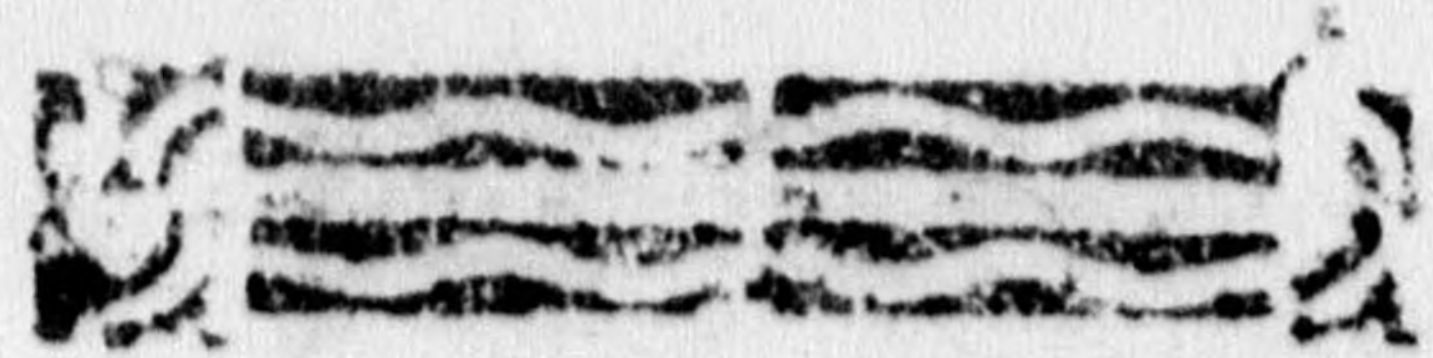
Londonból azt írják egy *Jan. 5-dikén* költ *Levélen*, hogy a' *Pétersburgi* Udvarnál lévő Anglus Követ Minister módjára mondotta volna-meg a' *Pétersburgi* Udvarnak, hogy most vólnának az időnek azon Punktumán, melyben békekséget kellene kötni a' Portával. Némellyek nagyon erősitik, hogy Anglia ezen békekség kötélssel egy ki-kötő-hellyet fogna nyerni a' Közép-tengeren, mely által az ő kereskedése még nagyobbra fogna a' *Lévántán* nevededni. Ha ezt Anglia meg találja nyerni; és ha a' Pruszszus Dántiskát magájévé teheti, így bizonyson azon fognak ezek-ís munkálódni, hogy békekség legyen — mert a' zaváros vizben minden hatalat kíván fogdasni. — azonban mi még mind ezekről — valamint a' Berlini — ugy a' Londoni Kabinétől-ís semmi tudósítást nem vettünk — az egész Világ fegyvert fen — az idő tanit-meg mi lesz mind ezekből.

Spanyol Ország. — *Madridból* írják: „Azon nem lehet tsudálkozni, hogy olly Irások (számzerént 20) vagynak átok alá vettelve, a' vizsgálódó Szék által ki adatott, és az el múlt Dec-13-dikán minden Templomokban ki hirdettetett végzésben, a' mellyeknek tsupa felül irások megmutatja, melly veszedelmesek legyenek azok az Anya”



Anyaszentegyházra nézve. Illyenek p. o. *Az Ördög a' szenteltt vizben. (Le Diable dans l'Eau benite.) Az Eklésia, és az Igazság ritkán atyafiasok (Ecclesia, et Iustitia raro Sorores.)* De az valóban álmélkodásra való dolog, hogy a' kárhozatos Irók között leg elől a' van tére, ki egy a' vallásnak leg érzékenyebb, és hatalmasabb védelmezői közül : *Necker.* *) — Egynehány hónapokkal ez előtt, azt ítélte á' Frantzia Akademia az ö Könyvéről, mellyet irt, a' *vallásbéli vélekedéseknek nyomos vóltokról,* (vagy magyaroslabban : a' Vallás hasznos vóltáról,) hogy az emberi nemzetre nézve hasznosabb Könyv nem jött ki annál abban az elz-tendőben. — A' Spanyol Szent Szék ellenben átkot kiált az ellen, és annak olvasása erántt olly Jelentést tesz, hogy az veszedelmes mind azokra nézve, valakik magokat a' Vallás nélkül valóság-nak szövevénynyei közzé nem akarják bé keverni. Eppen ezen indító okból tiltotta meg a' Sz. Szék a' *mezei embereknek Catechismusát (Le Catechisme pour le Gens de la Campagne,* melly Frantztiából fordittatott Spanyolra. — A' Sz. Szék egy Elöl-járó Beszédet botsátott a' maga végezése eleibe, mellyben ki tette, mind a' hitre, mind az engedelmeslégre nézve való fundamentomait. Azokban nints semmi újj, 's a' mit tsudálni lehetne; hanem éppen tsak az az idő szakasz, mellyben azok közönségesekké tétettek.“ —

A' Bukoreftből jött utóbbi Levelekben azzal biztatnak, hogy a' 2 Tsászári udvaraknak a' Portával egy allattomban kötött Békeisége fogna minden orán lenni. Ezt már közönséges Levelekben-is olvashatni; de ez a' Meszszebb látok előtt tsak nem nevettségesnek láttatik, hogy a' Porta azoknak híreknélkül, kik vele szövetkeznek békeiséget köthösön alattomban — ha lesz-is valámi belölle, e' tsak bizonyos időre határozott fegyver-nyugvás lészzen.



Tudósítás.

Emlékezünk, hogy már egykor azon kértük vala a' mi E. Olvasóinkot, hogy azok, kik hirtelenséggel a' Postán az Ujságért való pénzt fel-nem küldhetvén, az Ujságíróhoz irtanak, hogy Ujságot küldjen, és a' pénzt, elé-adandó alkalmatósággal meg-fogják fizetni — azok, a' már hitelbe menő Ujságokért a' pénzt egyenesen az Ujságíró neve alatt igazittsák a' Bétsi Postára; mert ha a' Postának titulálják, az újra Ujságot fog érette küldeni - és így 2 Ujság megyen ugyan azon fizetésért — 1 az Ujságírótól, másik a' Postától — és így az Ujság író károsittatik; de ezt még-is mind eddig sokon nem tselekedték; mert ezen hibát máig-is szüntelen tapasztaljuk; azért kérjük E. Olvasóinkot, az ilyen pénzt ezen Titulus alatt méltoztassák ezután küldeni *Szatsvay Sándornak* Bétsben.

A' kik nyomtatott Tudósítást küldenek nekünk, azok 1200 Exemplárt küldjének, és a' magok neveket-is egy Levélben hozzá ragaszszák; mert külömben ujságaimhoz nem teszen, mert nem tudhatom, vólt e' vizsgálás alatt vagy nem. — Az efféle Exemplárt *Delifántzon* ha küldik fizessenek - meg érette, mert azt senki ki-nem gondolhatja az effélékkel mennyi bajunk és költségünk; azonban némellyek még tsak levelet se küldenek az efféle Pakétokkal, hogy tudhatná az ember kié. Mi mindent szivesen tselekszünk; de tudnunk kél ki az, a' kivel azt tselekezzük. — A' Postán-is ugy küldik némellyek a' pénzt fel, hogy még a' hely sints fel-téve, honnan küldették — hogy volna illyonkor jó az *Ex peditio* ! !